

dr hab. Małgorzata Warlikowska, prof. ASP

dziedzina: sztuki plastyczne

Akademia Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu

Wydział Grafiki i Sztuki Mediów

dnia: 14.09.2020 r.

Wrocław

Ocena rozprawy doktorskiej Pana mgr Jonasza Koperkiewicza, sporządzona w związku z przewodem doktorskim wszczętym w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne, uchwałą Rady Wydziału Grafiki i Malarstwa Akademii z dnia 22 lutego 2018 r., procedowanym przez Akademię Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Pan Jonasz Koperkiewicz w 2007 roku ukończył III Liceum Ogólnokształcącego w Łodzi.

W latach 2009 - 2014 studiował na Akademii Sztuk Pięknych im. Wł. Strzemińskiego w Łodzi, na Wydziale Grafiki i Malarstwa, na kierunku Grafika, specjalność grafika warsztatowa.

Dyplom z wyróżnieniem zrealizowany został w 2014 roku w Pracowni Sitodruku dr hab. Agaty Stępień oraz Pracowni Rysunku i Komiksu prof. Gabriela Kołata.

W roku 2015 podjął Doktoranckie Studia Środowiskowe na kierunku Sztuki Piękne w ASP w Łodzi.

Pan Koperkiewicz aktywnie działa jako artysta. Swoją twórczość prezentował na wielu wystawach indywidualnych, takich jak:

- Sitodruk, ilustracja i grafika cyfrowa, Kit Karson Gallery, Hammerfest, Norwegia, 2013
- Sitodruk i ilustracja + kontraktacja projektów linii odzieży wiosennej kolekcji Ryba - jestem inna, Centrum Kulturalne Ryba w Łodzi, 2014
- Chromatofory, wystawa sitodruku, malarstwa i ilustracji, Galeria 526, Poleski Ośrodek Sztuki, Łódź, 2014
- Architoskop - projekcja wielkoformatowa, Light Move Festival, Łódź, 2015
- Klejstogamia - grafika, malarstwo, ilustracja, Galeria Gazety Wyborczej, Warszawa, 2015
- Kości, ptaki i banany - wystrój Klubokawiarni Granda - sitodruk i ilustracja, Łódź, 2015

- Breve - sitodruk, Galeria Rynku Sztuki, Łódź, 2015
- Powrót Bóstw - sitodruk i ilustracja. Galeria Grafiki i Plakatu, Warszawa, 2015
- Efemeride - ilustracja i sitodruk, Centrum Kulturalne Ryba, Łódź, 2015
- Verimis - sitodruk, Galeria 526, Poleski Ośrodek Sztuki, Łódź, 2015
- Wielobóstwo - ilustracja i sitodruk, Galeria Opus, Łódź, 2015
- Multis Cruris - ilustracja i sitodruk, Galeria 526, Poleski Ośrodek Sztuki, Łódź, 2016
- Wystawa towarzysząca otwarciu biura projektowego MIOKO, Klub Wino, Łódź, 2016
- Control Fluo Session, Biuro Festiwalu Światła, Łódź 2016

Doktorant ma też na swoim koncie znaczącą sumę udziałów w wystawach zbiorowych w Polsce i za granicą np. w Czechach, Niemczech, Austrii i na Ukrainie. W sumie ok. 30 wystaw.

Za swą działalność artystyczną został dwukrotnie wyróżniony w roku 2014: Nagrodą Centrum Kulturalnego Ryba i Nagrodą Galerii Opus.

W opinii swojego promotora dr hab. Agaty Stępień Pan Koperkiewicz świetnie sobie radził podczas godzin dydaktycznych w ramach praktyk na studiach. Studenci doceniali szczególnie jego wiedzę i sposób jej przekazywania.

Ocena rozprawy doktorskiej

Rozprawa Doktorska Pana mgr. Jonasza Koperkiewicza opatrzona jest tytułem „Raster – abstrakcja, iluzja, figuracja. Kolekcja grafik w technice sitodruku”, a jej promotorem jest dr hab. Agata Stępień, profesor ASP im Wł. Strzemińskiego w Łodzi .

Ciekawy jest powód wyboru przez doktoranta takiej problematyki jako tematu pracy doktorskiej.

W swej dysertacji pisze: „... zainspirowały mnie własne obserwacje, dotyczące reakcji organu wzroku na przeskalowane obrazy rastrowe. Odkrycie złudzeń optycznych, powstających prawdopodobnie w wyniku dużej wady widzenia, zaowocowało pomysłem odtworzenia ich w grafice”. (str. 3)

Wyznanie to jest ciekawe a zarazem proste i szczere. Ujmuje mnie, gdy ktoś umie wykorzystywać swoje słabości czy błędy, tworząc wartość z tego co innych mogłoby zniechęcać.

Tym bardziej ciekawi mnie wybór takiej tematyki po poznaniu innych prac Pana Jonasza Koperkiewicza, tak odstających stylem od tych zaprezentowanych jako dzieła doktorskie. Prace

pełne „wyszukanego” koloru, bardzo umiejętnie przedstawiające postaci ludzi lub zwierząt wydają się drugim biegunem w stosunku do prac ze zrastrowanych zdjęć. Z drugiej strony rozumiem co skusiło Pana Jonasza aby powiększyć raster, z którym i tak musi się zmagać każdy grafik zajmujący się serigrafią i decyzję, aby z tego rastra stworzyć głównego bohatera swoich prac.

Pytaniem, które się nasuwa to dlaczego artysta zawęził tak bardzo skalę koloru tylko do CMYK'a? Dlaczego nie spróbował rasteryzować jednego ze swoich obrazów czy grafik a zajął się dość wydawałoby się przypadkowymi zdjęciami. Użycie jednej ze swoich wcześniejszych prac stworzyłoby pomost łączący te dwa zjawiska w twórczości Pana Jonasza. Te i wiele innych pytań nie jest zarzutem, ale oznaką zainteresowania, ciekawości, które wzbudził autor u mnie jako widza/czytelnika .

Opisy złudzeń optycznych szczególnie te wynikające ze szczególnych cech osobniczych są bardzo trudne do odtworzenia w pracach wizualnych. Wśród ludzi narzędzia wzroku są różnie ukształtowane i pewnie nigdy nie zobaczę, i nie zrozumiem w pełni jak widzi to Pan Jonasz. Jestem świeżo po lekturze „Mózg – opowieść o nas” Davida Eaglemana'a, który opisując zjawiska ogólnie mi znane, przedstawił je w takim świetle, że uświadomiłam sobie jak indywidualne, wirtualne i abstrakcyjne są doznania dostarczane nam poprzez nasze zmysły. Eagleman napisał: „Co byście powiedzieli na to, gdybym tu i teraz ogłosił, że otaczający nas świat ze swoim bogactwem kolorów, różnorodnością materiałów, dźwięków i zapachów to zaledwie iluzja, jakiś show, który urządził dla nas mózg? Gdybyśmy mieli postrzegać rzeczywistość taką, jaką ona rzeczywiście jest, bylibyśmy zszokowani jej bezbarwną, bezwoną, pozbawioną smaku ciszą. Tym, co otacza mózg, jest jedynie energia i materia.”¹

To nasze osobnicze cechy powodują, że w tak różny sposób odbieramy impulsy z otoczenia. Niezwykle znaczenie ma też sytuacja w jakiej jesteśmy wystawiając się na te bodźce. Zdaję sobie sprawę, że prace wizualne, a szczególnie dotyczące tematu iluzji optycznej, inaczej są odbierane jako niewielka ilustracja w książce, a inaczej jako duży arkusz, który przysłania większą część pola naszego widzenia.

Prace graficzne Pana Koperkiewicza stają się niejako pretekstem do rozważań zawartych w dysertacji, którą można by podzielić na dwa problemy. Jeden z nich jest bardziej techniczny: typy rastrów i efektów przez nie wywoływane, techniki druku i związanej z tym obróbki obrazu, itp. Drugi problem dotyczy sposobów postrzegania: od złudzeń optycznych, świadomości widzenia,

1 David Eagleman *Mózg. Opowieść o nas*. Wydawnictwo Zysk i S-ka, Poznań 2018, str. 45

wad wzroku i społecznych uwarunkowań zjawiska widzenia.

Wszystkie tematy oddzielnie nie stanowią odkryć samych w sobie – natomiast sposób ich połączenia w tekście nadaje im nową wartość. Doktorant płynnie przechodzi od takich tematów jak liniatura rastra do wad wzroku wybranych artystów.

Całość jest napisana bardzo czytelnie, tekst wzbogacony odpowiednimi do tematu cytataми.

Lektura ujawnia dużą wiedzę autora na temat opisywanych zjawisk

Poza charakterem pracy stricte naukowym, w całej dysertacji daje się też odczuć zawartą w niej pewną dozę poczucia humoru. Wyraźniej lekkie „przymrużenie oka” autora widać w doborze zdjęć do zrastowania czy też raczej w doborze tytułów opisujących te prace – ponieważ końcowy efekt nie pozwala odczytać (przynajmniej mojemu aparatowi widzenia) faktycznych sytuacji zawartych w obrazie pierwotnym. I nie zdziwiłabym się, gdyby do niektórych z grafik posłużył inny obraz/zdjęcie, a nadanie danego tytułu byłoby kolejnym przeprowadzonym doświadczeniem autora na nas jako obiektach badawczych z zakresu społecznego odczytywania impulsów wzrokowych, tym razem opartych na sugestii.

Konkluzja

Po zapoznaniu się z rozprawą i dziełem doktorskim, stwierdzam, że dorobek organizacyjny, dydaktyczny, ale przede wszystkim twórczy spełnia wymagania i zgodnie z obowiązującymi procedurami, które określone są w Dz.U z 2018 poz. 261, popieram nadanie stopnia doktora sztuki Panu Jonaszowi Koperkiewiczowi w przewodzie doktorskim w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki, wszczętym przez Radę Wydziału Grafiki i Malarstwa Akademii Sztuk Pięknych im Wł. Strzemińskiego w Łodzi

dr hab. Małgorzata Warlikowska